

Warszawa, dnia 1 sierpnia 2024 r.

Poz. 1153

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 29 lipca 2024 r.

w sprawie sposobu przygotowania wysłuchania osoby niepełnosprawnej oraz warunków, w jakich powinno odbywać się wysłuchanie

Na podstawie art. 600 § 7 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób przygotowania wysłuchania osoby niepełnosprawnej przeprowadzanego na podstawie art. 600 § 3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, zwanej dalej „K.p.c.”;
- 2) warunki, w jakich powinno odbywać się wysłuchanie.

§ 2. W celu przygotowania wysłuchania osoby niepełnosprawnej, zwanego dalej „wysłuchaniem”, sąd na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, na ile jest to możliwe, ustala poziom sprawności ruchowej osoby niepełnosprawnej, szczególne potrzeby osoby niepełnosprawnej, w tym potrzeby związane z komunikowaniem się z otoczeniem, porę jej optymalnej aktywności poznawczej, a także czy zachodzi potrzeba uczestnictwa w wysłuchaniu biegłego psychologa lub biegłego innej specjalności.

§ 3. 1. Planując godzinę wysłuchania, sąd uwzględnia porę optymalnej aktywności poznawczej osoby niepełnosprawnej, o ile zostało to ustalone.

2. Planując czas trwania wysłuchania, sąd uwzględnia, że może wystąpić potrzeba zarządzenia przerwy w prowadzonej czynności wysłuchania. W przypadku osób niewładających językiem polskim, osób posługujących się Polskim Językiem Migowym (PJM) oraz osób ze szczególnymi potrzebami w komunikowaniu się, sąd uwzględnia także okoliczność, że wypowiedzi będą wymagały przetłumaczenia, lub fakt korzystania z komunikacji wspomagającej i alternatywnej.

3. Ustalając miejsce wysłuchania, w tym czy może się ono odbyć w budynku sądu, należy uwzględnić ustalone potrzeby osoby niepełnosprawnej oraz udogodnienia techniczne, które sąd ma możliwość zapewnić w budynku sądu.

§ 4. 1. Zawiadamiając osobę niepełnosprawną o wysłuchaniu, sąd poucza ją o treści art. 152–154 K.p.c., a także:

- 1) informuje osobę niepełnosprawną o pomocy, której sąd ma możliwość udzielić w budynku sądu, oraz stopniu dostępności budynku dla osób niepełnosprawnych;
- 2) wskazuje osobie niepełnosprawnej udogodnienia techniczne, które sąd ma możliwość zapewnić podczas wysłuchania;
- 3) informuje osobę niepełnosprawną o konieczności powiadomienia sądu o przeszkodach w przeprowadzeniu wysłuchania w budynku sądu, wynikających z braku możliwości zapewnienia przez sąd udogodnień technicznych uwzględniających potrzeby osoby niepełnosprawnej lub jej stanu zdrowia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1429, 1606, 1615, 1667, 1860 i 2760 oraz z 2024 r. poz. 858, 859 i 863.

2. Sąd poucza osobę niepełnosprawną, że należy powiadomić sąd o potrzebie skorzystania z pomocy lub udogodnienia wskazanego przez sąd bądź przeszkodach w przeprowadzaniu wysłuchania na terenie sądu najpóźniej siedem dni roboczych przed wyznaczonym terminem wysłuchania.

3. Jeżeli w wysłuchaniu ma uczestniczyć biegły psycholog, sąd informuje o tym osobę niepełnosprawną, zawiadamiając ją o wysłuchaniu.

4. Zawiadomienie przesyłane osobie niepełnosprawnej, jeżeli jest to uzasadnione jej szczególnymi potrzebami w komunikowaniu się z otoczeniem, sporządza się czcionką bezszeryfową, prostą, wielkości co najmniej 14 pkt, przy zastosowaniu interlinii między wersami 1,5 pkt i interlinii między akapitami 12 pkt, wyrównując tekst do lewej strony. Zawiadomienie przesyła się także na adres poczty elektronicznej, jeżeli został wskazany we wniosku.

5. Jeżeli z uwagi na okoliczności sprawy wysłuchanie zostało wyznaczone w miejscu pobytu osoby niepełnosprawnej bądź też należy je przeprowadzić niezwłocznie, przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się.

§ 5. 1. W przypadku gdy w wysłuchaniu uczestniczy biegły psycholog, przed rozpoczęciem wysłuchania sąd uzgadnia z biegłym psychologiem zasady współpracy w czasie wysłuchania, sposób formułowania pytań do osoby niepełnosprawnej oraz sposób, w jaki sąd powinien reagować na trudne sytuacje, które mogą wystąpić podczas wysłuchania.

2. Przed rozpoczęciem wysłuchania osoby niepełnosprawnej niewładającej językiem polskim, osoby posługującej się Polskim Językiem Migowym (PJM) lub korzystającej z komunikacji wspomagającej i alternatywnej, sąd ustala z tłumaczem lub biegłym zasady współpracy w czasie wysłuchania oraz sposób takiego formułowania pytań do osoby niepełnosprawnej, aby były dla niej zrozumiałe.

§ 6. Przed wysłuchaniem sąd przedstawia osobie niepełnosprawnej ustnie plan przeprowadzania wysłuchania oraz uzgadnia z nią sposób sygnalizacji, że nie zrozumiała pytania, jest zmęczona lub ma innego rodzaju potrzeby wymagające zarządzenia przerwy. Jeżeli jest to uzasadnione potrzebami osoby niepełnosprawnej, plan przeprowadzania wysłuchania przedstawia się na piśmie lub w formie graficznej.

§ 7. 1. Jeżeli sąd nie zapewnia możliwości skorzystania z windy, wysłuchanie osób z trudnościami w samodzielnym poruszaniu odbywa się w sali usytuowanej na parterze budynku.

2. Osoby z niepełnosprawnością słuchu, o ile jest to konieczne, są wysłuchiwane w salach przystosowanych do potrzeb osób słabosłyszących.

3. Podczas wysłuchania osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu, osób z niepełnosprawnością intelektualną, osób z deficytami uwagi (ADD) lub z nadpobudliwością psychoruchową z deficytem uwagi (ADHD), w celu zapewnienia im możliwości koncentracji i swobody wypowiedzi, należy ograniczyć czynniki rozpraszające uwagę w postaci jaskrawych kolorów, mocnych zapachów oraz głośnych dźwięków lub hałasu.

§ 8. Na czas wysłuchania osoby niepełnosprawnej:

- 1) w sądzie zapewnia się wodę oraz chusteczki higieniczne;
- 2) przygotowuje się dostosowane do potrzeb osoby niepełnosprawnej pomoce ułatwiające rozmowę lub komunikowanie się z tą osobą, w szczególności papier, pisak, rysunki, zdjęcia, pomoce wizualne, urządzenia z nagrany lub syntezowanym głosem.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: *A. Bodnar*